

ECONOMIA

La posidònia ajuda a netejar l'aigua i a protegir la costa.

Carles Tudurí Borràs

Palma

La posidònia, les platges i la pesca a les Illes Balears proporcionen un valor econòmic anual de prop de 100 milions d'euros, segons un estudi fet per la Fundació Marilles per determinar el capital natural de l'Arxipèlag publicat a la memòria del Consell Econòmic Social. Aquest estudi recull com a exemples algunes de les contribucions de la mar i la costa a l'economia il·lenca per tal de perfeccionar la metodologia que ha de permetre calcular més endavant l'aportació global del medi ambient a la nostra societat.

A pesar del valor incommensurable de la mar i la costa balears, "la manera de fer economia avui dia està desconectada del medi ambient, tot i que la nostra prosperitat depèn del nostre entorn", destaca l'autor, Aniol Esteban, director de l'esmentada fundació. "Es produeix la paradoxa que, per una banda, tothom està d'acord que té un valor incalculable, però a la vegada el seu valor a la pràctica és zero en bona part de les decisions polítiques i empresarials".

Per això, la fundació ha mirat d'identificar, mesurar, avaluar i publicar el valor social i econòmic que alguns recursos del medi ambient aporten a la nostra societat "per tal d'ajudar a millorar la presa de decisions, més encara en un context de grans reptes climàtics i ambientals". La intenció és que després d'aquest estudi pioner s'incorporin a aquesta metodologia altres recursos, com els boscos, els conreus, etc.

L'estudi, fet en col·laboració amb l'empresa Economics for the Environment Consultancy, ha avaluat tres recursos naturals: la pesca, la posidònia i les platges. Les praderies de posidònia ocupen 65.000 hectàrees d'entre 0 i 50 metres de fondària, mentre que les platges tenen una extensió de 115 quilòmetres amb una amplària de 3 a 250 metres, i cobreixen 486 hectàrees. S'han triat, juntament amb la pesca, perquè es poden comptar i se'n pot calcular el valor aproximat amb estudis ja existents.

Captures pesqueres i posidònia

Segons la investigació, el valor de les captures pesqueres és de 20,5 milions d'euros anuals, amb un total de 3.010 tones capturades. El peix suposa 10,9 milions; els mol·luscos, 2,7 milions, i els crustacis, 6,9 milions. "Es evident que el valor de la pesca per a les Illes va molt més enllà d'aquests 20 milions d'euros, ja que el fet de tenir aquesta activitat aporta un valor turístic, cultural, històric o antropològic que no es pot determinar fàcilment", comenta Esteban.

Pel que fa als tres serveis proveïts per a la posidònia, es calcula que aporten 21,3 milions d'euros. S'atribueix un valor de 50 euros per hectàrea en millora de la qualitat de les aigües, amb el qual suma 3,3 milions d'euros. Per a la pro-

Posidònia, pesca i platges aporten més de 100 milions a l'any

Un estudi de la Fundació Marilles afina la metodologia per assignar un valor econòmic als diferents recursos naturals de les Illes Balears

La investigació inicia el camí per posar valor al patrimoni natural i tenir-lo en compte a l'hora de prendre decisions empresarials o polítiques

tecció de la costa es calculen 192 euros per hectàrea, un total de 12,5 milions, i per a la millora de la productivitat biològica es determinen 85 euros per hectàrea, que sumen 5,5 milions d'euros.

"Aquesta dada simplement ens serveix per constatar que els doblers que invertim a protegir la posidònia només són una part molt petita del que aquest recurs ens aporta. Si no som conscients del valor del medi ambient, no serem capaços de protegir-lo, i això és com desaparèixer al peu", diu Esteban.

El valor dels serveis de lleure de l'actiu de platges i cales, segons un estudi de la UIB per calcular-lo, seria de 0,05 eu-

ros per turista i quilòmetre, un càlcul que duria a un total de 514.959 euros per quilòmetre. El total seria de 59,2 milions d'euros per tot el conjunt de les platges il·lenques.

Aquests càlculs són susceptibles de ser ampliat amb la recollida de més informació, segons el mateix autor, per tractar de determinar l'aportació d'aquests recursos marítims a l'economia de les Illes Balears. Per exemple, un estudi de Deloitte permet establir que la gran barrera de corall d'Austràlia genera 6.400 milions de dòlars a l'any i més de 64.000 llocs de feina. En aquest cas, es tracta d'un càlcul del va-

ISAAC BUJ

lor d'aquest recurs com a bé econòmic, social i icònic, atorgat pels que el visiten, pels que encara no l'han visitat i pels que viuen a la zona.

La natura no té preu

Aquesta avaluació econòmica i ambiental, adverteix Esteban, "no és equivalent a posar un preu. No es tracta de mercantilitzar la natura. La costa i la mar balears són un bé públic i no estaria ben protegit si tot aquest recurs entrés en un sistema de mercat". Insisteix que volen avaluar econòmicament el medi marí balear en relació amb la seva contribució al nostre benestar, com l'aire o els aliments. "Es una part important del nostre suport vital i el seu valor és incalculable", destaca.

El capital natural es pot interpretar com una combinació de béns o actius que tenen la capacitat de generar productes o serveis. "De fet, es pot considerar com la font principal de totes les altres formes de capital: fabricat, humà, social o financer", destaca l'autor, que detalla els ecosistemes, les espècies, l'aigua, la terra, els minerals, l'aire o els oceans com a part d'aquest capital. És l'estoc de recursos de què depèn la nostra societat.

L'estudi també posa valor a aquest estoc marítim. El de les captures pesqueres a 60 anys seria de 537 milions d'euros. El de neteja de l'aigua per part de la posidònia s'estableix en 85 milions, mentre que la protecció de la costa sumaria quasi 327 milions. Per acabar, el valor del carboni captat sumaria 209 milions d'euros més. ♦

L'economia blava genera 5.124 milions i dona feina a 84.441 persones

Kike Oñate

Palma

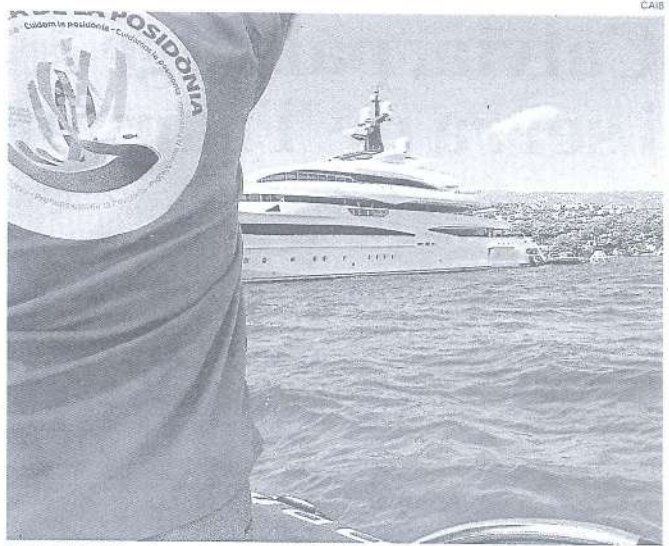
Les activitats vinculades a l'economia blava, o sigui, l'àmbit productiu lligat a la mar, generen a les Balears un valor afegit de 5.124 milions d'euros anuals a través d'un teixit de 6.511 empreses que donen feina a 84.441 treballadors. Així ho assegura l'estudi presentat per la Fundació Impulsa Balears en col·laboració amb la Fundació conservacionista Marilles.

A les Illes, aquest tipus d'economia respon a l'especialització turística i la necessitat del transport propi d'un territori insular. La contribució més gran del valor afegit 'blau' és a través del turisme costaner: l'allotjament o activitats de restauració (69,4%), el transport i el comerç (21,8%), la construcció i la reparació d'embarcacions (3,2%), el transport marítim (2,2%) i, en menor mesura, l'explotació de recursos marins com la pesca i l'aqüicultura, que només aporten un 1,8%.

El director de la Fundació Impulsa, Antoni Riera, defensa que "no podem continuar parlant de sector, cal fer-ho de clústers", que són conglomerats d'empreses d'un mateix àmbit. Només així, comenta Riera, es podrà millorar la productivitat i la competitivitat econòmica, perquè "ens enfrontem a un escenari complex i canviant". El director de Marilles, Aniol Esteban, insisteix en la necessitat de visibilitzar la interdependència que existeix entre les empreses i el medi marí, perquè "és la base del progrés econòmic". També considera que l'especialització vinculada a la conservació pot generar nous llocs de feina.

La pesca aporta molt més que el valor de les captures.

Un total de 15 embarcacions formen el dispositiu per protegir la posidònia.

La protecció marina costa al Govern prop d'un milió cada any

Es destinen 485.000 euros a conservar la posidònia i 501.000 a recursos de la pesca

C. T. B.

Palma

El cost de protegir l'entorn marí és difícil de calcular perquè implica diferents administracions i departaments, però el Govern destina poc menys d'un milió d'euros a l'any a dos dels recursos valorats per l'estudi de Marilles: la posidònia i els recursos pesquers.

Segons dades aportades per la Conselleria de Medi Ambient, el servei de vigilància de la posidònia costa 485.000 euros a l'any. Aquest dispositiu inclou un total de 15 embarcacions que fan tasques de control sobre els fondejos a zones amb praderies d'aquesta alga. En cas d'infracció, però, correspon als agents mediambientals l'obertura d'expedients sancionadors.

A banda d'aquests recursos anuals, hi ha diversos projectes de l'Impost del Turisme Sostenible relacionats amb aquest recurs, com Som Posidònia, que consisteix en la senyalització i comunicació del paisatge submari i que costarà 391.104 euros. La xarxa de monitorització de la posidònia rebrà també 132.000 euros, mentre que elaborar la cartografia de posidònia oceànica a les Illes Balears costarà 740.072,21 euros.

El Fons Posidònia, establert en el decret per salvaguardar aquest recurs, també seleccionarà els projectes que es finançaran, amb 200.000 euros transferits per Ports IB el mes d'octubre passat com a mesura compensatò-

ria per la construcció del dic exterior de Son Blanc.

Pel que fa a la pesca, la Conselleria d'Agricultura informa que ha dotat amb un pressupost de 501.677 euros el servei de recursos marins, que es dedica a la vigilància i el seguiment de les reserves. Aquesta àrea destinarà 120.000 euros a fer un registre de les 42.000 llicències de pesca recreatives que hi ha a les Illes Balears.

Igual que en el cas de la posidònia, aquesta conselleria també té projectes per protegir la pesca finançats amb l'impost esmentat. Un és la conversió del far de Capdepera com a centre d'interpretació de reserves i centre logístic. L'altre programa de la Direcció General de Pesca és la creació d'un banc d'ADN de les espècies marines de les Illes, amb 563.000 euros de pressupost.

A més, es destinen 266.000 euros a temes de promoció i comercialització de la pesca. Els ajuts als pescadors es tramiten a través del programa operatiu de pesca, finançat pel Ministeri i el Fons Europeu Marítim i de Pesca.

Manteniment de platges

Quant al cost de mantenir les platges, el càlcul encara és més complex, atès que és una competència municipal. Les platges de les Illes Balears generen un negoci d'explotació de serveis de gandules, lloguers d'embarcacions aquàtiques i de xibiús d'uns 60 milions d'euros a l'any, a més del finançament del manteniment i la neteja, segons dades recollides per l'ARA Balears a distints municipis de l'Arxipèlag. ♦